

XYZ-STARS

Qui no ha mirat alguna vegada al cel i ha imaginat en els núvols formes conegudes?

El mateix van fer els habitants dels pobles de l'Antiguitat quan miraven les estrelles en el cel: els hi va semblar veure que les estrelles dibuixaven els seus herois mitològics, personatges de les seves llegendes, animals o objectes religiosos.

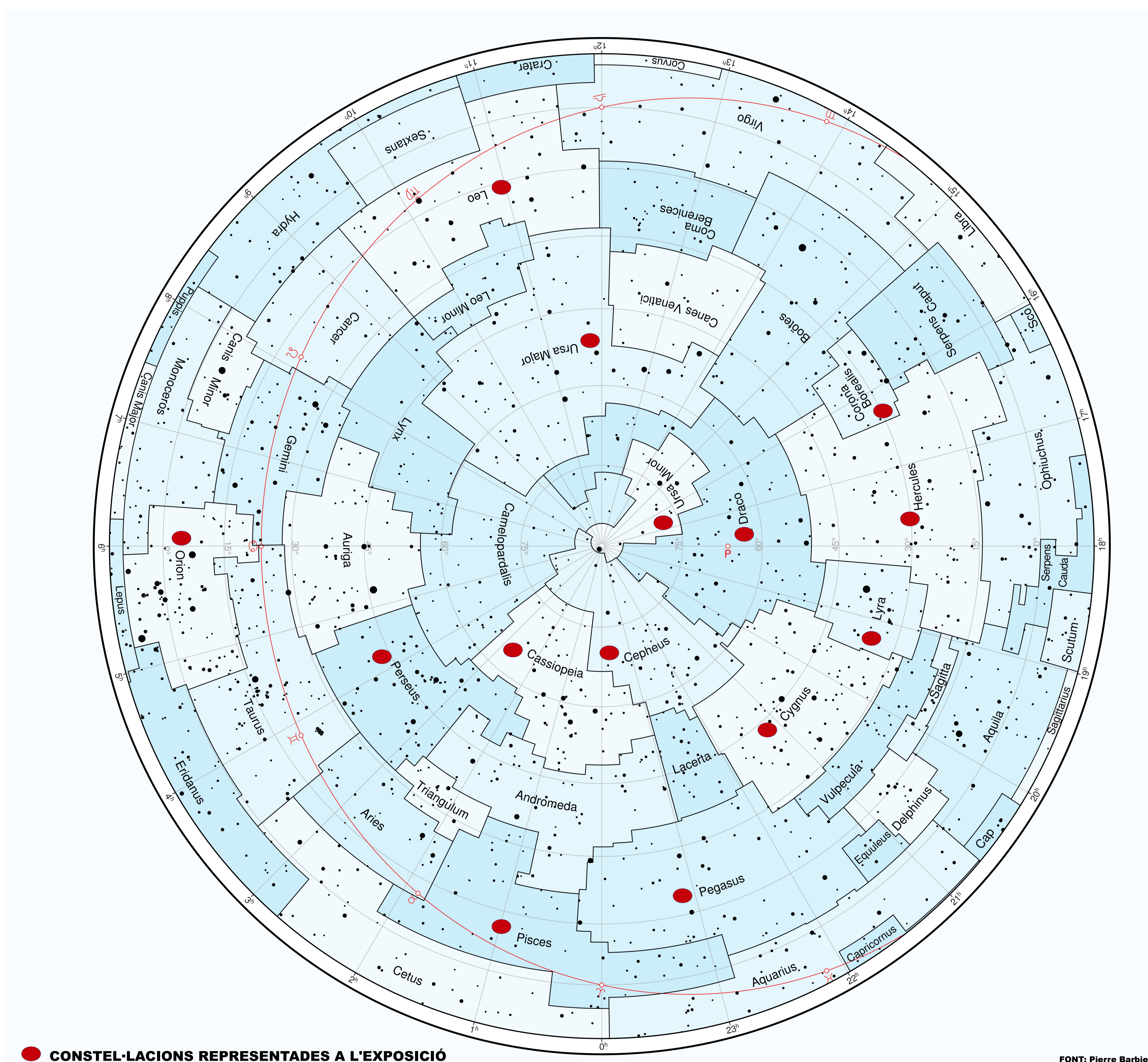
Però, aquestes línies amb les que unien estrelles per formar figures imaginàries, de fet, no reproduïen la realitat. La imatge que veiem és una imatge bidimensional (plana), d'una realitat tridimensional. Vistes des de la Terra, les estrelles que formen una constel·lació semblen estar molt a prop unes de les altres. Però en aquesta exposició comprovarem que la realitat no és aquesta.

Diferents colors per diferents temperatures

Les estrelles són diferents. Són diferents en massa, en radi, en temperatura i, fins i tot, en lluminositat. Alhora de classificar-les, segons la seva temperatura superficial, es segueix el següent codi de colors:

CLASSE	TEMPERATURA SUPERFICIAL	COLOR
O	30.000 – 60.000 K	BLAU
B	10.000 – 30.000 K	BLAU-BLANC
A	7.500 – 10.000 K	BLANC
F	6.000 – 7.500 K	BLANC GROGUENC
G	5.000 – 6.000 K	GROC
K	3.500 – 5.000 K	TARONJA
M	2.000 – 3.500 K	VERMELL

CONSTEL·LACIONS A L'HEMISFERI NORD

FONT: Pierre Barbier

XYZ-STARS

Entre la mitologia grega i els navegants del segle XVI

Els dibuixos de constel·lacions més antics que es coneixen daten del 4.000 any a.C. Més tard, cap a l'any 450 a.C., els babilonis van dividir el cel conegut en 12 parts iguals i van posar-hi el nom d'una constel·lació: són les anomenades «constel·lacions zodiacals». Uns quants segles després, un astrònom i matemàtic grec anomenat Ptolomeu (s.II) va afegir 36 constel·lacions més a les 12 anteriors i va descriure les 48 identificades, de les quals 47 encara es coneixen pel mateix nom.

A finals del s.XVI, els primers exploradors europeus van fer els mapes de l'hemisferi Sud. El navegant holandès Pieter Dirck Keyser, que va participar en l'exploració del Sud i Sud-est d'Àsia (les Índies orientals) l'any 1595, va descriure noves constel·lacions amb noms que recordaven les parts d'un vaixell o els seus instruments, animals exòtics de l'època o, fins i tot, motius religiosos.

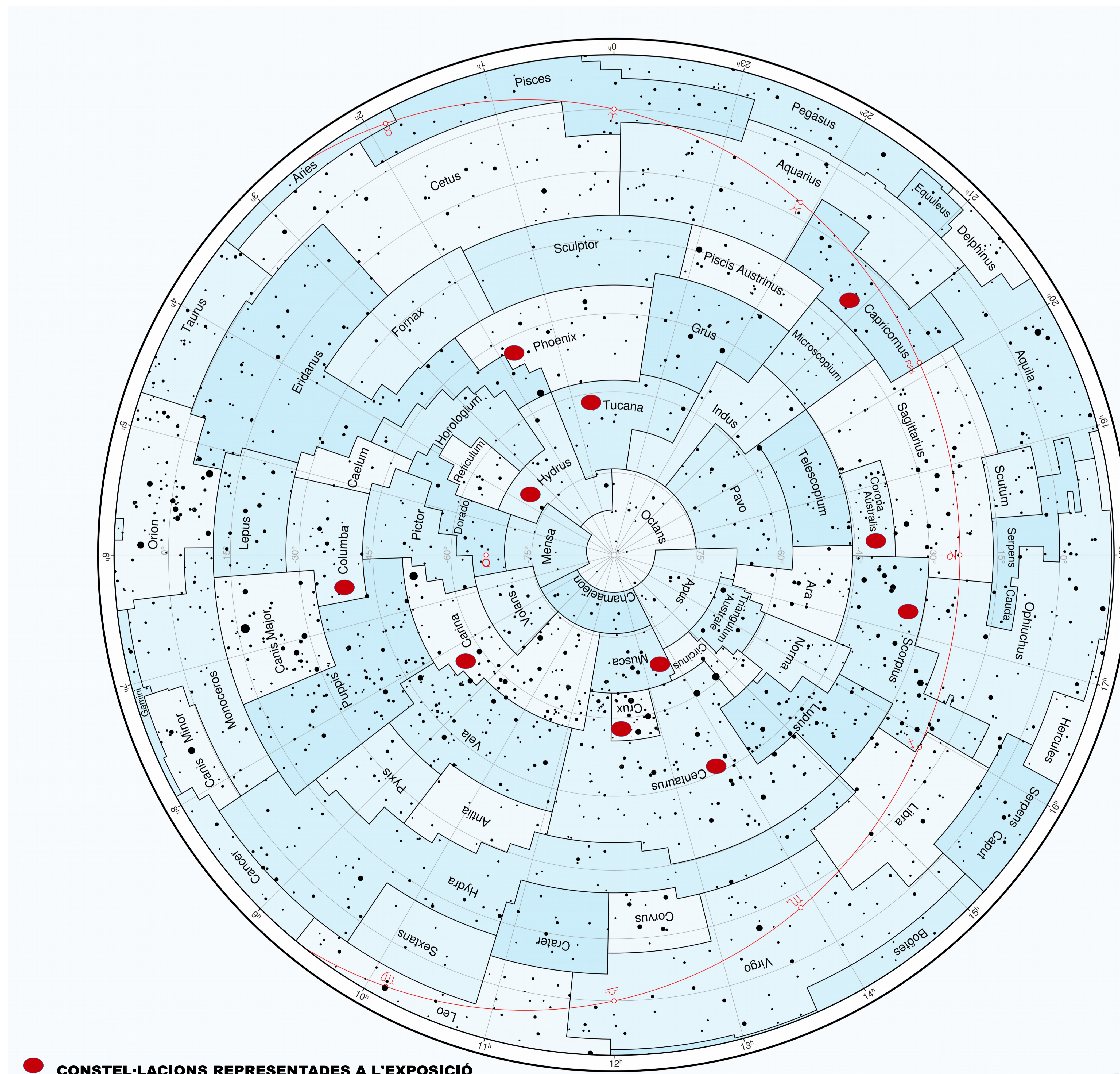
Tot i que moltes cultures van agrupar les estrelles en constel·lacions, no totes estan reconegudes per la **Unió Astronòmica Internacional** que, l'any 1922, va acordar dividir el cel en 88 sectors i va associar cada sector a una constel·lació.

Finestres a l'univers

Les constel·lacions són com «finestres» que ens obren a un univers en continu descobriment. Mirant cap a la constel·lació d'Andròmeda, per exemple, localitzarem també la galàxia que porta el seu nom. O mirant cap a Orió ens trobarem també la seva nebulosa. Cada constel·lació amaga diferents objectes notables:

 <p>Nebulosa de l'ull de gat (a la constel·lació del Dragó). Núvols de gas i pols formades principalment de hidrogen, lloc de neixement de les estrelles.</p>	 <p>Galàxia Andròmeda (a la constel·lació d'Andròmeda). Conjunt d'estrelles algunes, fins i tot, amb sistemes planetaris (exoplanetes).</p>	 <p>Cúmul globular Omega centauri (a la constel·lació de Centaure). Agrupacions de milers d'estrelles velles.</p>
--	--	--

CONSTEL·LACIONS A L'HEMISFERI SUD

FONT: Pierre Barbier